

EXPRESS

JAROSŁAWSKI

Prenumerata z przesyłką pocztową:

Kwartalnie 3 Zł.
miesięcznie 1 Zł.

Redakcja i Administracja:
ul. Dra Dietziusa Nr. 25.

Konto P. K. O. Nr. 408.895.

Redaktor przyjmuje:

codziennie od godz. 1—2^{1/2} popołudniu.

**bezpartyjne,
niezależne
czasopismo
tygodniowe**

TARYFA OGŁOSZENIOWA:

1 wiersz milim. w dziale ogłoszeń zwyczaj. gr. 16.
Układ tabelaryczny, cyfrowy skombin. 50%, drożej.
1 wiersz milim. w nadesłanym . . . . . gr. 40.
1 " " w kronice . . . . . " 80.
Na pierwszej stronie 1 wiersz milimetr. Zł. 1 —
Szerokość szpalty ogł. zwykłych 40 mm ilość 6 szpalt
" " " nadesłanego "kroniki" i na pier-
wszej stronie 80 mm. ilość 3 szpalty.
Cała strona ogłoszeniowa 385 mm. 6-szpaltowych.

Nr. 5.

Jarosław, sobota 2 lutego 1929.

Rok II.

Wykwintne objady z trzech dań po Zł. 1.40

Pierwszorządny bufet zaopatrzony w delikatesowe przekąski — Zamówienia na bankiety, przyjęcia etc. — Półmiski garnirowane. — Paszteciki, kanapki

poleca restauracja i kawiarnia „GRAND“ ALTSCHÜLERA w Jarosławiu, ul. Grunwaldzka.

Rewizja konstytucji.

Stało się. Uchwałą z 22. stycznia br. postanowił Sejm skorzystać z przysługującego mu na zasadzie art. 125. ust. 3. konstytucji marcowej, prawa zmiany tejże konstytucji, przyczem ustalił ogólną procedurę przeprowadzenia owej rewizji w ten sposób, że wszelkie wnioski o zmianę konstytucji, wymagają podpisu 111 posłów i tylko na komisji zgłoszone wnioski wejdą na plenum sejm. Tak więc to, co dotąd było ciągle tematem prasy i w „kuluarach“ społeczeństwa, znajdzie się teraz oficjalnie na forum sejmowym. Senat wogóle w tej sprawie, w myśl konstytucji, głosu zabierać nie może.

Sprawa zmiany zasadniczych przesłanek naszego ustroju państwowego stała się szczególnie aktualną po przewrocie majowym 1926 r. Już wtedy dały się słyszeć głosy, że władza Prezydenta Rzplitej jest skromną i ograniczoną, prerogatywy zaś Izby ustawodawczych szerokie i wybujałe, co prowadzi do sejmowładztwa i coraz zmieniających się rządów. To też pomyślano wówczas o złagodzeniu tych skrajności i sejm ustawą z 2. VIII. 1926 zmienił konstytucję w tym kierunku, że Prezydent może sejm rozwiązać i ma prawo wydawać (do czasu zwołania nowego sejm) dekrety, i że izby ustawodawcze muszą uchwalić budżet w ściśle oznaczonym terminie. Zmiany te miały charakter dorywczy, a ich celem było dać nowemu rządowi silniejsze i szersze podstawy rządzenia.

Lecz na tych drobnych zmianach bynajmniej pozostać nie miało. Jednak przeprowadzenie głębszych zmian nie można było powierzyć II-emu sejmowi, a to z trzech powodów: 1) sejm ten swoim składem politycznym nie odpowiadał rządowym koncepcjom konstytucyjnym, 2) sejm ów zbliżał się już do końca swej kadencji, a więc nie licowało, by on narzucał swemu następcy krępujące przepisy, a 3) następny (t. j. obecny) sejm ma zresztą konstytucyjne prawo zmiany ustawy konstytucyjnej, daremną więc byłaby praca jego poprzednika. Dlatego poprzestano tymczasowo na tych nielicznych reformach, z inicjatywą zaś głębszych zmian pomyślał rząd wystąpić dopiero w obecnym sejmie.

Te także czynniki złożyły się nato, że wybory do sejm. w ub. r. były szczególnie ważne i interesujące. Stronnictwa szły do nich pod hasłem zmiany konstytucji zwłaszcza B. B. W. R., powstały głównie w celu wspomaganie rządu w jego zamierzeniach konstytucyjnych. Od oblicza owych wyborów zależeć miały szanse tej rewizji. Lecz niestanowczą dali odpowiedź wyborcy, choć zwycięstwo względne odniósł blok rządowy. Brakło bowiem sanacji bezwzględnej większości.

Blok rządowy przedewszystkiem stał się rzecznikiem zmiany konstytucji. On pierwszy wystąpił z dyskusją na ten temat w prasie, broszurach i na zebraniach publicznych, popularyzując w ten sposób wśród społeczeństwa hasło konieczności rewizji i to w myśl rozszerzenia uprawnień Prezydenta i oparcia władzy wykonawczej, raczej na zaufaniu Prezydenta, który miałby być wybierany bezpośrednio przez lud, niż na zmiennej fluktuacji partij sejmowych.

Jest rzeczą dziwną, że w łonie samej jednaki jest sporo tych projektów i to różnorodnych, tak że dotąd niema jeszcze skonsolidowanego poglądu na kierunek rewizji konstytucji. Co do jednego tylko punktu zachodzi jednomyślność: wzmocnienie władzy wykonawczej drogą częściowego uniezależnienia jej od parlamentu. Według sanacji bowiem, dzisiejszy nasz ustrój państwowy charakteryzuje przerost władzy po stronie sejm. i drobiazgowo wprost wytyczanie linii działania przezeń dla rządu. Dlatego Sanacja zmierzać będzie do stworzenia silnego rządu, choćby to miało uszczuplić zakres pracy sejm. Ciekawe przytem, że rząd sam zachowuje w tej kwestii milczenie, zamiast wyprowadzić na światło dzienne swe zamierzenia konstytucyjne. Z jednej strony informuje prasa opozycyjna, że rząd w ciichości opracowuje projekt konstytucji, który ponoż zbliżony jest do systemu prezydenckiego, tymczasem z drugiej strony Pol. Agencja Publ. donosi, że rząd w chwili obecnej wogóle problemem konstytucyjnym się nie zajmuje.

Przeciw reformie wzorem prezydenckim występuje lewica z P. P. S. na czele. Jak oświadczył pos. Dr. Liebermann w dyskusji wstępnej

w Sejmie 15. b. m. będą socjaliści dążyć do rozszerzenia praw obywatelskich i do silniejszego uwypuklenia systemu demokratyczno-parlamentarnego w naszej konstytucji. I P. P. S. pragnie silnego rządu ale nie kosztem ścieśnienia praw parlamentu. Podobnie zapatruje się na kwestję rewizji i „Wyzwolenie“, natomiast „Stronnictwo Chłopskie“ sprzeciwia się zupełnie jakimkolwiek zmianom. Owe trzy kluby poselskie zwały się w „blok ochrony republiki i demokracji“ przeciwko możliwym próbom skrócenia uprawnień demokracji parlamentarnej.

Nie wypowiedziały się natomiast jeszcze mniejszości narodowe. Ustosunkują się one zapewne dopiero w czasie obrad nad konkretnymi wnioskami. Dziś zaś to jeno powiedzieć można, że mniejszości narodowe bądź zachowają jak najdalej idącą wstrzemięźliwość dla planów sanacji, bądź poprą projekty lewicy, bądź niektóre z nich odłamy prowadzić będą taktikę życzliwej neutralności.

Co do centrum to N. P. R. najprawdopodobniej poprze rządowy projekt, Chadecja będzie robiła minę opozycji i będzie się starała przemycić do konstytucji pewne klerykalne „ulepszenia“, odnośnie zaś wzmocnienia władzy wykonawczej, podąży z pewnemi „poprawkami“ za rządem, „zastrzegając“ sobie przedtem swój „ręczowy“ stosunek do projektu.

Z Piastem trudniejsza sprawa. Prawe jego skrzydło z Witosem utworzyć może z endecją opozycję „zasadniczą“, również rzekomo w obronie zagrożonego parlamentaryzmu niepomni, że sami mając większość w poprzednim sejmie stali się przyczyną przesilenia parlamentaryzmu polskiego.

Rozpoczęła się już zatem oficjalnie praca nad zmianą konstytucji. Obecnie skutek debaty budżetowej, postępuje wprawdzie powoli ale już niezadługo sejm stanie przed najważniejszym zagadnieniem państwowym i ustroju. A wówczas ożywi się i opinia publiczna społeczeństwa, o którego przecież dobro i byt chodzi. Niezadługo okaże się po jakich torach zdążać będziemy w przyszłym życiu politycznym.

Wszelkie

**środki kosmetyczne i farby do sukien,
wody mineralne krajowe i zagraniczne**

poleca

Droguerja FELIKSA WOJCIECHOWSKIEGO

**Wielki wybór
FUTER DAMSKICH
i MĘSKICH
Ulgi w spłatach**

MAGAZYN KONFEKCJI DAMSKIEJ, MĘSKIEJ i DZIECINNEJ
LEON BLATT JAROSŁAW
UL. GRUNWALDZKA I. 12.

ZAMÓWIENIA
na miarę wykonuje
się siłami pierwszo-
rzednymi
Ceny bardzo przystępne.

Czego potrzeba naszemu miastu?

Ankieta „Expressu Jarosławskiego”

Co mówi p. Andrzej Wondaś, dyrektor seminar. naucz. żeńskiego w Jarosławiu.

Jarosław w swoim rozwoju gospodarczym przechodził dotąd przez 4 okresy.

Założony jako gród warowny przez księcia ruskiego Jarosława w okresie walk między Polską a Rusią o posiadanie ziemi przemyskiej, spełniał w okresie piastowskim rolę twierdzy granicznej i ten charakter twierdzy zostawał aż do przejścia Rusi Halickiej do Polski za Kazimierza Wielkiego.

Po zajęciu Rusi Halickiej stracił Jarosław charakter grodu granicznego, a leżąc prawie w połowie drogi między Krakowem i Lwowem i na drodze Sanu i Wisły w kierunku Bałtyku, stał się w drugiej swej fazie ogniskiem wielkiego handlu między wschodem a zachodem i portem rzeczynym dla towarów przewożonych Sanem i Wisłą do Bałtyku. Z tego okresu przejścia Rusi Halickiej do Polski z okresu pierwszych Jagiellonów pochodzi obecny herb miasta, gdy jest ono jeszcze warownym grodem lecz równocześnie i portem nad rzeką Sanem.

Ten charakter miasta handlowego zajmuje Jarosław aż do upadku pierwszego rozbioru Polski w r. 1771. Był więc w czasach polskich Jarosław tak potężnym miastem handlowym (handel bydłem i tkaninami), że Józef II. nosił się nawet z zamiarem stworzenia tu stolicy Galicji. Kiedy jednak względy polityczne a nie położenie w środku Galicji zadecydowały o wyborze Lwowa na stolicę Galicji rozpoczęła się 3 faza w rozwoju miasta, faza jego upadku jako miasta handlowego i kupieckiego. Jarosław odcięty kordami od wschodu i od północy stracił charakter dużego, potężnego ogniska handlu, począł powoli upadać i stał się małym, nie znaczącym miastem powiatowym.

Dopiero w II-giej połowie XIX stulecia, po wybudowaniu kolei z Wiednia do Lwowa i po zamianie Przemysła na twierdzę począł Jarosław na nowo się dźwigać, jako przyczółek mostowy Przemysła i stał się miastem o charakterze miasta wojskowego i urzędniczego. W tej czwartej fazie pozostawał Jarosław aż do powstania Pań-

stwa Polskiego w r. 1918.

Rolę i znaczenie miasta przy końcu XIX i na początku XX stulecia rozumiał znakomicie długoletni burmistrz miasta śp. Dr. Adolf Dietzius. Rozwiniął więc wybitne starania o to, aby miasto uzyskało jak największy garnizon wojskowy, i budował w tym celu koszarze miejskie i starał się, aby Jarosław skupił jak największą ilość urzędów państwowych! Zabiegi o utworzenie Sądu obwodowego przerwała wojna. Starania jednak poprzednie Dr. Dietziusa doprowadziły do tego, że utworzono w Jarosławiu szkołę realną (II. gimn.), szkołę rzemiosł budowlanych, Filję Banku austro-węg. (Bank Polski) a miasto własnym kosztem wybudowało szereg szkół powszechnych i rozpoczęło budowę hali targowej. Jarosław w okresie rządów Dr. Dietziusa stał się średnim miastem galicyjskim i bardzo szybko pod względem rozbudowy jako miasto urzędniczo-wojskowe zaczął się rozszerzać i przybierać charakter pięknego średniego miasta.

Wojna ten rozwój przerwała a po wojnie miasto weszło w nową 5 fazę swojego rozwoju. Jaki charakter przybierze ta faza, to zależy będzie od rozwoju stosunków gospodarczych w Rzeczypospolitej i od starań reprezentacji miejskiej i inicjatywy Prezydium miasta stworzenia takich instytucji, któreby rozwój gospodarczy miasta podnosiły i potęgowały.

Rozważmy możliwości gospodarczego rozwoju naszego miasta.

O zamianie charakteru miasta Jarosławia na miasto wielkie przemysłowe o wielkim przemysle nie może być mowy, gdyż brak jest na miejscu siły motorowej (węgla, nafty, siły wodnej), któreby powstaniu potężnych przedsiębiorstw przemysłowych sprzyjała i utworzenie ich ułatwiała, brak jest na miejscu surowców (rud, materiałów włókienniczych), któreby ułatwiała wyzyskanie tych surowców, brak wreszcie kapitałów miejscowych, czy obcych, któreby w tych mało odpowiednich warunków na wielkie ryzyko

budowę wielkich przedsiębiorstw przemysłowych skutecznie chciały. Okolicę Jarosławia o dobrej przeważnie glebie są typowo rolnicze, nie ma w sąsiedztwie Jarosławia wielkich kompleksów leśnych, zatem o utworzeniu i rozwoju pewnej gałęzi wielkiego przemysłu w Jarosławiu i okolicy trudno jest marzyć. Mogą powstawać i istnieć w Jarosławiu i okolicy tylko przedsiębiorstwa przemysłowe mniejsze, jak cegielnie, betoniarne, kaflarnie, młyny i t. p. jednak obliczone tylko na mniejszą produkcję, na zaspokojenie potrzeb rozwoju miasta, powiatu i sąsiednich powiatów.

Brak warunków rozwoju wielkiego przemysłu nie wyklucza możliwości rozwoju małego przemysłu, a w pierwszym rzędzie rzemiosła. Tutaj warunków nie brakuje, nie brakuje materiału ludzkiego. Doskonale prowadzone domy sierot ks. M. Lisińskiego winny znaleźć odpływ chłopców po ukończeniu szkoły 7 klasowej do różnego rodzaju rzemiosł. I tu społeczeństwo, a przede wszystkim Reprezentacja miasta winna z bark ks. Lisińskiego wziąć ten ciężar a zarazem i obowiązki i kłopot, co zrobić z chłopcami opuszczającymi domy sierot. Żałować należy, że pogłoski o objęciu klasztoru Anny Ostrojskiej, przez ks. Salezjanów są dotąd tylko pogłoskami i życzyliby sobie należało, ażeby ten zakon prowadzący wzorowe warsztaty objął jaknajrychlej klasztor Anny, gdyż wówczas do warsztatów ks. Salezjanów miałyby odpływ domy sierot ks. Lisińskiego i w Jarosławiu mógłby powstać i rozwijać się solidny przemysł drobny, dobrze prowadzone rzemiosło. Życzyliby sobie zatem należało aby Reprezentacja Miasta i czynniki wojskowe tę sprawę jak najrychlej przeprowadziły, aby częściowo już odnowiony klasztor i kościół nie ulegały dalszemu niszczeniu, lecz by stały się i pięknym zabytkiem historycznym i pożyteczną dla miasta i państwa instytucją wychowawczą i gospodarczą.

Apel do Prezydium miasta i Rady miejskiej.

Pozostawić Warsztaty X. Dywizjonu Samochodów w Jarosławiu.

W ankiecie naszej, „Czego potrzeba naszemu miastu” poruszono również ubytek różnych formacji wojskowych. Obecnie jak się dowiadujemy, mają być przeniesione Warsztaty X. Dywizjonu Samochodów do Bakończyc pod Przemysłem, przez co ubyłaby miastu poważna placówka, zwyż 100 osób personelu cywilnego i wojskowego. Jakie są istotne powody tego — nie naszą jest rzeczą dociekać. To jednak nie ulega wątpliwości, że przeniesienie warsztatów z montowanych w przeciągu kilku lat w Jarosławiu, które obecnie stoją na poważnym poziomie, co kosztowało poważne sumy, — wymaga wydatku sięgającego w setki tysięcy złotych. Czyż nie byłoby korzystniej kwotę przeniesienia włożyć do dalszej inwencji warsztatów w Jarosławiu? Stanowisko nasze jest tembardziej uzasadnione, że jak nas informują — na pomieszczenie warsztatów w Bakończycach są przeznaczone budynki zdezelowane kompletnie, a ich remont wymaga znowu poważne sumy, co

atoli jest najważniejszem, to miejsce na którym stoją mury zniszczonych budynków, ulega co-rocennie, stale zalewom i wody stoją tygodniami. Są to więc istotne powody przemawiające przeciw przeniesieniu warsztatów. W imię dobra miasta zwracamy się z gorącym apelem do Prezydium miasta i całej Rady miejskiej o dołożenie wszelkich starań u miarodajnych czynników wojskowych, celem pozostawienia nadal Warsztatów X. Dyw. Samochodów w Jarosławiu. Nie ulega wątpliwości, że znany Żołnierz—Obywatel, dowódca X. korpusu w Przemysle generał p. inż. Galica — po przedstawieniu Mu istotnego stanu rzeczy sprawę rozpatrzy w duchu korzystnym dla wojska i naszego miasta.

Do P. T. Prenumeratorów.
Czas odnowić przedpłatę na I ty.

PODZIĘKOWANIE.

Dotknięci ciężkim ciosem, przez zgon najdroższego i najlepszego Ojca bhp. Izaka Gaschego poczuwamy się do obowiązku złożenia na tej drodze serdecznego podziękowania Wszystkim, którzy okazali nam współczucie. W szczególności dziękujemy Przewielebnemu rabinowi Izakowi Steinbergowi za serdeczne pożegnanie zwłok, Wielmożnemu Panu Dr. Maurycemu Spatzowi i Dr. Wilhelmowi Schwarzerowi za ich bezinteresowną opiekę lekarską, oraz Towarzystwu kupieckiemu, Jad Charucim, Chesed We-emeth i wszystkim Przyjaciołom i Znajomym, którzy wzięli udział w oddaniu ostatniej przysługi zmarłego Ojca.

Rodzina.

KRONIKA.

(Redakcja manuskryptów bezwarunkowo nie zwraca)

Imieniny Prezydenta Rzeczypospolitej. Jak w najdalszych zakątkach Rzeczypospolitej, tak też i gród nasz, w piątek t. j. 1 lutego, obchodzić będzie uroczyste Imieniny Głowy Państwa Prezydenta Ignacego Mościckiego. W dniu tym

odbędą się uroczyste nabożeństwa w świątyniach wszystkich wyznań. Ponadto Magistrat miasta zwrócił się odezwą do mieszkańców o udekorowanie domów chorągwami i barwach narodowych.

Od Redakcji. Prosimy o nadsyłanie komunikatów do wtorku, w sprawach aktualnych do środy każdego tygodnia, w przeciwnym razie z powodów technicznych nie będą ogłaszane. Nadesłanego nam z tygodnia komunikatu przez W. P. starościny Prezentkiewiczową, Prezesową Związku obywatelskiej pracy kobiet, a otrzymanego po zamknięciu numeru, nie mogliśmy już niestety zamieścić, co na tem miejscu usprawiedliwiamy.

Osobiste. Wojewoda lwowski p. hrabia Gołuchowski zatwierdził wybór na przewodniczącego Zarządu gminy żyd. radcę p. Juliusza Strisowera, na jego zastępcę mecenas p. Dra Maurycego Ettingera. Na przewodniczącego Rady gminy żyd. mecenas p. Dra Maksymiljana Segala, na jego zastępcę członka powiatowego Wydziału Samorządowego p. L. B. Goldmanna.

Lustrację wszystkich działów Magistratu i Zakładów miejskich, dokonują od tygodnia delegaci Województwa pp. Zbijewski i Bielski.

Mieszkańcy skarżą się na ślizgawicę, jaką panuje w Hali targowej, mianowicie szkło w posadzce i płytki, są tak śliskie, że ludzie upadają. Przyczynia się do tego również zlewianie posadzki wodą dla jej oczyszczenia. Należałoby posypywać posadzkę trocinami, jak to dawniej było. O wypadek nieszczęśliwy nie trudno i to może gminę grubo kosztować.

Nieszczęśliwy wypadek. Grzegorz Martynowicz, lat 38, będąc zajęty wyładowaniem mialu węglowego z wagonu kolejowego na dworcu kolejowym w Radymnie, znalazł małą żółtą kapslę od ładunku dynamitowego używanego w kopalniach do rozsadzenia węgla. Kapslę zabrał do domu, a chcąc ją rozebrać uderzył gwoździem, wskutek czego nastąpiła eksplozja. Następstwa eksplozji okazały się fatalnymi. Nieszczęśliwemu odłamki oberwały 2 palce u lewej ręki i zraniły poważnie rękę. Po udzielaniu pierwszej pomocy lekarskiej przez Dra Malika w Radymnie, ofiarę nieszczęśliwego wypadku odstawiono do tut. szpitala powszechnego.

Kradzieże wozowe. Dnia 13 z. m. skradziono na rynku ze sań Poberezińskiego Janowi z Głębokiej, 2 prześcieradła, ręcznik i płótno wartości 32 zł. — Szembergowi Józefowi z Węgierki skradziono 17 z. m. ze sań 1 bundę wartości 120 zł. — Karneli Michajdowej z Piwody skradziono z wozu torebkę ręczną zawierającą gotówkę.

Osobliwa historia. Jak donoszą dzienniki 11. z. m. w nocy w Król. Hucie na post. policji napadł z nożem w rękę jakiś osobnik, usiłując go obrabować. W komisariacie ustalono, że jest to bezrobotny z Chorzowa. Sędzia śledczy stwierdziwszy, że dokonał on zamachu z nędzy, by w ten sposób dostać się do więzienia, wypuścił go wbrew jego woli na wolność.

Rządowa akcja żywnościowa dla bezrobotnych. Ministerstwo pracy przekazało Województwom we Lwowie, Stanisławowie, Łodzi i Kielcach 440.000 zł. na akcję pomocy żywnościowej dla bezrobotnych w okresie zimowym.

Znowu nieszczęśliwy wypadek. Iwan Burmistrz, lat 52, obchodowy kolejowy z Sośnicy został 21. zm. między godz. 4—7-mą w czasie obchodu służbowego przez pociąg na przestrzeni między przystankami Sośnicą, a strażnicą kolejową Nr. 175. tak silnie potracony, iż padł na ziemię bez przytomności, poczem po szkarpie stoczył się do rowu, doznając przy uderzeniu ciężkiego uszkodzenia ciała, przez silne potłuczenie obu nóg, prawej ręki i tyłu głowy. Ciężko rannego zauważył inny blokowy, który zatrzymał nadjeżdżający pociąg pospieszny w kierunku Przemyśla, do którego na noszach wniesiono ciężko rannego i odstawiono do szpitala powszechnego w Przemyślu.

Samobójstwo na tle nieuleczalnej choroby. Manja samobójstw, tego wprost przerażającego zjawiska, które przybiera zastraszające formy w ośrodkach wielkomiejskich — poczyni niestety docierać i na wieś. O to 18 bm. około 6-tej wieczorem Jan Czajkiewicz, lat 25, z Więckowic dokonał samobójstwa przez zażycie 1/8 l esencji octowej i w 3 godziny potem, zakończył życie. Powodem niechęć do życia, na tle nieuleczalnej choroby, gruźlicy. Denat wrócił w r. 1927 z wojska chory na gruźlicę, a od dwóch miesięcy stan zdrowia jego był b. poważny, tak, że nie opuszczał łóżka. Korzystając z nieobecności domowników, za wyjątkiem staraj babki Rozalii Przystockiej, chwycił za stojącą flaszkę z esencją octową, służącą do nacierania i wyrzekłszy „bądźcie zdrowi babciu” wychylił całą zawartość. Wszelki ratunek okazał się bezskuteczny.

Kradzież wystawowa. Nieznany sprawca z niezamkniętej wystawy Leona Ölbauma z powodu panujących mrozów, „wypożyczył” sobie, nie pytając o zgodę właściciela tylko 1 sweter.

Kradzież wozowa. Nieznany sprawca skradł z sań Szymona Dominitza z Radymna 20 kg. cukru i 20 kg. kaszy.

Ujęcie kieszonkowca. Jarosławicz Peśli 23 bm. wyciągnięto z kieszeni na rynku 40 zł. P. P. bezpośrednio po czynie ujęła sprawcę, którym okazał się Solski Stanisław z Majdanu sieniawskiego.

3 mil. zł. na dodatek dla ciężko poszkodowanych inwalidów. Komisja budżetowa sejm w budżecie emerytur i rent. podwyższyła kwotę na kapitalizację rent o 1 milj. zł., oraz uchwaliła kwotę w wysokości 3 milj. zł. na dodatek dla ciężko poszkodowanych inwalidów wojennych, przewidziany w art. 9 ustawy z 18 marca 1921.

Nowe banknoty 10-złotowe. Bank Polski komunikuje, że dn. 1 lutego pущzone zostaną w obieg 10-złotowe banknoty z datą 20 lipca 1926 r., które różnią się od dotychczasowych tylko drobną zmianą w wykonaniu znaku wodnego. Zamiast dat panowania Bolesława Chrobrego znajduje się nad jego podobizną liczba „10”, u dołu zaś litery „zł”.

Bandytyzm w Łańcucie znowu podnosi głowę. Mieszkańcy żyją w ciągłym strachu i z wieczora już zamykają się w mieszkaniach i nikogo do wnętrza nie puszczają. Ónegdaj bandyci, dotąd nie wysledzeni, wywabili kupca bydła na rampę kolejową, kilku strzałami położyli go trupem, zrabowali znaczną kwotę w dolarach i zbiegli.

Dworzec kolejowy Łańcucie znajduje się w stanie więcej niżeli opłakany. Wszędzie, czy to w poczekalniach, czy w biurach, panuje bród i niechlujstwo, a bufet i kuchnia, wyglądają wprost wstrętnie. Poczekalnie od strony peronu są stale pozamykane i podróżni muszą biegać naokoło dworca aby dostać się do pociągów. Winę ponosi kierownictwo stacji, a nie mniej organa sanitarne, które powinny bezwzględnie i energicznie wkroczyć.

Z Rawy-Ruskiej piszą nam o niebezpieczeństwie na jakie ciągle są narażone na tamt. dworcu kolejowym personal służbowy pociągów. Na dworzec zajeżdżają pociągi jeden obok drugiego, tak, że chcąc dostać się do bufetynki służbowego musi się przelazic po podwozy. Wedle instrukcji i regulaminu, jest to niepozwolone jednak mimo zwracania uwagi, trwa dalej. Może Dyrekcja Koleji zechce wejść w tę niewłaściwość.

Dochodzą nas skargi, że dziki z lasów ks. Czartoryskiego wyrządzają szkody znaczne na

polach włościan, szczególnie w Ryszkowej Woli, gdzie leśniczy p. Krupiński niechęć wynagradzać szkód. Niewątpimy, że dzieje się to bez wiedzy i wbrew woli ks. Witolda Czartoryskiego, a niepotrzebnie wywołuje ferment wśród włościan.

Rząd zamierza niebawem przystąpić do budowy gmachu na pomieszczenie Sądu grodzkiego zpn. na gruncie darowanym na cel taki przez gminę, jeszcze przed wojną.

Z dniem przeniesienia Sądu do nowej rezydencji, budynek dotychczasowy sądowy, zajmie Starostwo powiatowe. Czy pomieszczenie tam władzy politycznej, będzie lepszym od dotychczasowego, wątpić należy.

Katastrofa autobusowa. Przeniesiony w stan pozasłużbowy podkomisarz Policji p. Maczka, osiadł w Sokalu i uzyskał koncesję na przewóz osób autobusem z Sokalu do Lwowa. Przed kilkunastu dniami autobus jego, na drodze pomiędzy Krystynopolem a Mostami Wielkimi, uległ zupełnie zniszczeniu przez pożar.

Z życia muzycznego. Jak się dowiadujemy, Towarzystwo Muzyczne im. Szopena obchodzić będzie w marcu b. r. 25-lecie swego istnienia. Na polu krzewienia kultury muzycznej w naszym mieście położyło ono liczne zasługi to też w dniu jubileuszu z dumą będzie ono mogło spojrzeć na swój bilans artystyczny. Zwłaszcza dział fortepianowy, pozostający pod długoletnim kierownictwem wybitnej siły pedagogicznej p. Drowej Turzańskiej, chlubną stanowi kartę w historii Towarzystwa. O wysokich kwalifikacjach pedagogiczno-artystycznych p. Drowej Turzańskiej świadczyć może fakt, że wiele jej uczenic uprawia z powodzeniem zawód nauczycielek muzyki. Godzi się również wspomnieć, że od roku prowadzi w Szkole muzycznej dział skrzypcowy p. Ellen Blatt-Karstenowa, absolwentka konserwatorjów zagranicznych, znana nam ze swego talentu i rzadko spotykanego wyszkolenia z kilku występów na naszej skromnej estradzie. Kieruje ona trzema kursami ku zadowoleniu uczęszczających. Tyle przygodnie wspominamy z okazji jubileuszu. O samym zaś przebiegu doniesiemy w swoim czasie.

(s. ed.)

Ze sportu. Zwycięstwo Polaków w hokeju i biegu bobsleju w Davos. W meczu hokejowym 18 z. m. w Davos repr. polska — H. C. Davos II. zwyciężyli Polacy 3:1 (0:1, 0:0, 3:0). **Bramki strzelili lwowiaczy Mauer, Hammerling i Sabiniski.**

Tego samego dnia w biegu bobów I-e miejsce zajęli: Potulich (Polski klub bobslejowy) i von der Saust. **Jest to pierwszy sukces polski w saneczkarstwie.**

Nowela do ustawy inwalidzkiej. W dniu 1 kwietnia br. wszystkie sprawy inwalidzkie przejmie Ministerstwo pracy i Opieki społecznej. W związku z tem Ministerstwo to opracowało projekt nowelizacji ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych, ich rodzin i rodzin poległych.

Postulaty urzędników sądowych. Minister sprawiedliwości p. Dr. Car przyjął deputację zarządu Centralnego Związku Urzędników Sądowych, która przedstawiła mu postulaty w sprawie przesunięć i awansów, oraz w sprawie zmiany tabeli stanowisk urzędniczych w sądownictwie. Minister przyjął deputację bardzo życzliwie i przyrzekł zająć się przedłożonymi mu postulatami, a w najbliższym czasie odbyć specjalną konferencję z delegatami urzędników sądowych.

Wy, którzy potępiać nie znajdujecie słowa pobażania dla napiętownych haniebnym mianem prostytutek, poznać bliżej drogi wiodące kobietę do upadku, a ujrzyć tragedję tych, które, gardzicie. Ujrzyć daremne wysiłki podźwignięcia się z otchłani rozpusty.

Już dziś 1. II. br. i w dniu następnym w Kinoteatrze „Uciecha”

Najbardziej wstrząsający i najgłębszy dramat z życia ludzkiego.

ZÓŁTY PASZPORT

Ogłoszenie współczesne „Doskonała kucharka szuka miejsce. Broszury drukowane z portretem życiorysem i świadectwami wysyłane są na żądanie gratis i franko. Adres: * * *

Awansa w armii 19-go marca. Jak donosi lwowska „Gazeta Poranna”, najbliższe awanse w armii są w przygotowaniu i będą ogłoszone 19 marca, w dniu imienin Marszałka Piłsudskiego. Dotyczyć będą młodszych oficerów do majorów włącznie.

Związek żyd. inwalidów wdów i sierót wojennych urządzi, 2 lutego w sali „Jad Charucim” zabawę taneczną. Czysty dochód przeznaczony na ofiary wojenne. Impreza, godna poparcia.

Izba skarbowa powierzyła kierownictwo Urzędu skarbowego podatków i opłat skarbowych p. radcy Henrykowi Aslanowiczowi, wskutek spensjonowania z dniem 31 stycznia br. naczelnika tego urzędu p. Mikołaja Lewkowicza.

Z sali odczytowej. Staraniem ruchliwego Koła Kobiet żyd. pod sprężystym kierownictwem pni przewod. Hildy Halberstamowej, wygłosił profesor p. Streifer 26 z. m. w sali Kahału, nader zajmujący odczyt. p.t. „Ostatnia miłość Heinego”.

11 tysięcy gratulacji dla ex-cesarza. Jak donoszą dzienniki, z Berlina, na liście osób, które złożyły życzenia b. cesarzowi z okazji jego urodzin, figuruje z górą 11.000 nazwisk, między in nazwisko Hindenburga oraz królów Holandji, Szwecji i Danji.

Na jarosławskim korsie

- Dokąd idziesz Zosiu?
- Tak sobie. A ty dokąd Jaśiu?
- Również tak sobie.
- To chodźmy razem...

Autentyczne w szkole

Profesor: Janowski! dlaczego się śmiesz?

uczeń: Ja się nie śmieję panie profesorze...

Profesor: Ja się nie pytam, czy się śmiesz, — ale dlaczego się śmiesz?

Rok założenia 1894.

Rok założenia 1894.

Zakłady mechaniczne „URSUS” S. A. w WARSZAWIE.

I. Silniki spalinowe na ropę, naftę, olej gazowy i gaz ziemny: a) przewoźny na saniach, mocy 3 KM. b) dwusuwne, pionowe, od 4 do 16 KM. c) czterosuwne, poziome, od 25 do 60 KM. d) systemu Diesel, pionowe, od 40 do 600 KM. sprężarkowe i bezsprężarkowe.

II. Samochody ciężarowe „Ursus”

PRZEDSTAWICIELSTWO

na Województwo Lwowskie, Stanisławowskie i Tarnopolskie Inżynierowie:

Kazimierz i Bolesław Neuman

Lwów, Chorańczyny 6.

Telefon Nr. 54-02

Mieczysław Okoń

Fabryka wyrobów cementowych i skład materiałów budowlanych w Jarosławiu ul. Kraszewskiego

Telefon Nr. 6.

Telefon Nr. 6.

poleca do detalicznej i wagonowej dostawy:

Plasek, szuter, żwir, kamień łamany i rzeźny.
Wapno gaszone, palone w bryłach i hydrauliczne
Cement portlandzki w beczkach i workach.
Papę dachową i izolacyjną.
Gips murarski, sztukatorski i alabastrowy.
Trzcinę sufitową i kosze wyklinowe.
Kafle białe i kolorowe, krajowe i zagraniczne.
Szamotowa cegłę, płyty piekarskie i glinę.
Karbolineum, ter, asfalt i smary do wozów.
Gwoździe papowe i sufitowe, drut palony.
Rury glazurowane i cementowe.
Płytki cementowe, kamionkowe, wzorzyste i glaz.
Dachówki cementową, paloną i szklaną,
Słupy ogrodzeniowe z betonu.
Pustaki i dyle cementowe.
Płyty i krawężniki cementowe na trotuary
Kadzideł betonowe na wodę
Graniczniki, pomniki żelazno-betonowe.
Materiał solidny. — **Ceny najniższe.**

Warunki zapłaty dogodne.

NADEŚLANE.

Poszukuje się starszej kobiety do pielegnacji i zajęcia się starszą chorą kobietą oraz równocześnie do pomocy w gospodarstwie domowym.

Zgłoszenia przyjmuje:

Wiktor Tumidajski
Jarosław, Rynek.

Sala Stow. „Gwiazdy” w Jarosławiu.

zaopatrzona w scenę, fortepian, wygodne fotele i bezpośredniej bliskości położoną kuchnię, nadaje się do urządzania przedstawień teatralnych, balów, dancingów, wesel, przyjęć, zgromadzeń, odczytów, lekcji tańców, ćwiczeń gimnastycznych.

Na żądanie dalsze ubikacje do dyspozycji.

Ceny umiarkowane.

Zgłoszenia w gmachu „GWIAZDY” u kursora Stowarzyszenia.

Tamże wypożyczać można, krzesła składane, nakrycia stołowe, pipy do piwa, kostjmy teatralne.

Wyjazd do Warszawy zbyteczny!

Załatwiamy wszelkie zlecenia w sądach, urzędach państwowych i komunalnych, instytucjach finansowych i wszystkich innych w Warszawie, całej Polsce i zagranicą. — Legalizacje dokumentów, sprawy konsularne, spadkowe, poszukiwanie rodzin, etc. Interwencje, zastępstwa, porady, informacje, pośrednictwo we wszelkich sprawach. Windykacje weksli. Egzekwowanie należności. Wywiady

BIURO „POMOC PRAWNO-HANDLOWA”
Warszawa, Nowy-Swiat 28.

Korespondenci w każdej miejscowości potrzebni — Prosimy załączyć znaczki pocztowe na odpowiedź.

Uwaga! Jedna para pończoch

„IMPERJAL”

wytrzyma dłużej niż cztery inne pary.

Największy wybór dobrych pończoch

Poleca DOM TOWAROWY

„IMPERIAL” w Jarosławiu

Parcela budowlana do sprzedania.

Bliższa wiadomość i warunki

Ulica Studencka L. 16.

ADOLF BLÜCHER

Główny skład wszelkich materiałów budowlanych w JAROSŁAWIU, ul. 3. Maja 1.

(dawniej gmach straży pożarnej)

Telefon Nr. 165.

poleca do detalicznej i wagonowej dostawy: Cement portlandzki, wapno gips sztukatorski i alabastrowy, wapno hydrauliczne, cegły i gliny szamoto, płyty piekarskie (Radekurskie), piece kaflowe, dachówki szklane, trzcinę, asfalt, karbolineum, ter, smoły, papę dachową i izolacyjną (Kuznickiego) oraz farby, pokosty, lakiery, terpentyny, kredy, pendzle, pasty do podłóg, klingerit, asbest, sznury asbestowe i wszelkie inne materiały w zakresie budownictwa wchodzące.

Towary pierwszorzędne! Ceny konkurencyjne!

Warunki zapłaty według umowy.

Futra, wierzchy na futra, raglany, bundy, kurtki do polowania, płaszcze studenckie i dziecięce oraz wszelką konfekcję męską gotową jakoteż do miary poleca po cenach bardzo przystępnych

LEON BRANDES

dawniej HEILMANN KOHN i SYNOWIE

JAROSŁAW, Grunwaldzka 14.

Udziela się kredytu na dogodnych warunkach.

Reklama jest dźwignią handlu.

NA RATY. NA RATY.

NAJTAŃSZE

źródło zakupna ubrań męskich i dziecięcych oraz prawdziwe korzuszki zakopiańskie

poleca **LEON SCHWARZBERG**

dawniej KNEBEL

JAROSŁAW, Rynek 1. 5.

Perlmuttera Ultramarina

jest bezwzględnie najlepszą i najwydatniejszą farbą

do BIELIZNY i celów MALARSKICH

Odnaczona na wystawach w Brukseli, Medjolanie i Paryżu ZŁOTEMI MEDALAMI.

Biura Fabryki **CH. PERLMUTTERA**

LWÓW, Słoneczna 20. — — Wszędzie do nabycia.

J. METZGER

JAROSŁAW, Grodzka 13.

Rok założenia 1888. — Telefon Nr. 145.

poleca

farby, pokosty, lakiery, masy do zapuszczania podłóg, pendzle, szczotki do froterowania, farbę do obuwi „Wilbra” we wszystkich kolorach, klingeryt, sznury asbestowe i grafitowe, sznury maniochowe, tój, przedziwa itp.

Skład cementu, gipsu, teru.

Fabryczny skład papy dachowej i izolacyjnej Ski akc. Kuźnicki Oświęcim, oraz karbolineum mat trzcinowych, cegieł i płyt samotowych (Radeburgskich), gliny szamotowej i wszelkich materiałów w zakresie budownictwa wchodzących.

Ceny konkurencyjne!

PIWO MARCOWE i PORTER ŁAŃCUCKI

Z BROWARU

Alfreda hr. Potockiego

w Łańcucie

przyjemne i dobre w smaku i zapachu butelkowane kwasem węglowym

do nabycia wszędzie.

Reprezentacja: **MERZEL, Jarosław.**

BANK ROLNICZY

Spółdzielnia zarejestrowana z ogr. odp.

w JAROSŁAWIU.

ul. Słowackiego L. 5.

Dostarcza w bieżącym sezonie:

Makuchy słonecznikowe, iniane, sojowe, kokosowe i palmowe,

Otręby żytnie i pszenne w całowagonych ładunkach i detalicznie

Sortowniki do ziemniaków.

Siekacze do buraków

Parniki Ventzkiego o pojemności od 35 do 630 litrów,

Inserujcie w „Expresie Jarosławskim” !!!